

DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref

Vår ref
200900877

Dato
24.12.2009

Statsbudsjettet 2010 - oppdragsbrev Innovasjon Norge

1.	Innledning	1
2.	Disponible rammer og bevilgninger	1
3.	Mål for Innovasjon Norge	2
4.	Sektormål og styringssignaler	2
5.	Nærmere om bevilgningen over Fiskeri- og kystdepartementets budsjett	5
6.	Rapportering	8
7.	Økonomiforvaltningen - felleskrav	8

1. INNLEDNING

Fiskeri- og kystdepartementet viser til Prop. 1 S (2009–2010) for Fiskeri- og kystdepartementet, Budsjett-innst. S. nr. 8 (2009–2010) fra næringskomiteen og saldert budsjett 2010.

2. DISPONIBLE RAMMER OG BEVILGNINGER

Vi stiller med dette til disposisjon for Innovasjon Norge:

Kap. 2415 Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak:

Post 75 Marint innovasjonsprogram, *kan overføres* 66 000 000 kroner

1 mill. kroner av beløpet skal nyttes til det nasjonale prosjektet "Kommunene som førstelinje for småskala næringsutvikling og entreprenørskap". Det tas forbehold om

Postadresse
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Kontoradresse
Grubbegata 1
Org. nr.: 972 417 815

Telefon *
22 24 90 90
Nett: fkd.dep.no

Telefaks
22 24 95 85

Saksbehandler
Anne Mari Voll, 22246509
postmottak@fkd.dep.no

eventuelle endringer i Stortingets bevilgning.

3. MÅL FOR INNOVASJON NORGE

Hovedmålet for Innovasjon Norge er å fremme bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet og utløse ulike distrikters og regioners næringsmessige muligheter gjennom å bidra til innovasjon, internasjonalisering og profilering. Hovedmålet er overordnet andre styringssignaler, og gjelder for alle berørte departementers og fylkeskommuners bevilgninger til Innovasjon Norge. Vi viser til Nærings- og handelsdepartementets oppdragsbrev for mer utfyllende beskrivelse av målene for Innovasjon Norge.

4. SEKTORMÅL OG STYRINGSSIGNALER

I Soria Moria II-erklæringen vektlegger Regjeringen at de vil føre en næringspolitikk som legger til rette for et nyskapende, kunnskapsbasert og miljøvennlig næringsliv. Regjeringen vil satse videre på de områder hvor Norge har spesielle forutsetninger for å være gode, som energi og miljø, reiseliv, marin- og maritim sektor, blant annet gjennom satsing på forskning og utvikling.

Regjeringen vektlegger videre en ambisjon om at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon, gjennom å være i front kunnskapsmessig, blant annet på produktutvikling og marked. Fiskeri- og havbruksnæringen skal videreutvikles ved å bygge på våre fortrinn med tilgang på ferskt råstoff av høy kvalitet.

Innovasjon Norge er et av regjeringens viktigste virkemiddel for gjennomføring av næringspolitikken. Innovasjon Norge skal gjennom sine tjenester bidra til et mer innovativt og konkurransedyktig næringsliv som er bedre rustet til å møte fremtidige utfordringer.

Innovasjon Norges virkemidler og organisasjon skal være tilgjengelig for alle deler av marin næring for å styrke næringens markedstilpasning og konkurransevne og å styrke grunnlaget for næringsutvikling i næringssvake områder. Et godt samarbeid mellom virkemiddelaktører og med forvaltningen anses som avgjørende for å nå de fiskeripolitiske målsettingene. Innovasjon Norge skal prioritere prosjekter som bygger på lokale, regionale og nasjonale fortrinn som kan utløse økt verdiskaping og merverdier.

4.1 Fiskeripolitiske målsettinger

Marin sektor er en vesentlig bruker av Innovasjon Norges tjenester og programmer. Dette gjelder også virkemidler bevilget fra andre departementer. Fiskeri- og kystdepartementet har derfor fastsatt fiskeripolitiske retningslinjer for å sikre at virkemiddelbruken overfor marin sektor blir i samsvar med gjeldende fiskeripolitiske

målsettinger. Regjeringen vil gjennom fiskeri- og kystpolitikken bidra til langsiktig miljømessig forsvarlig verdiskaping for hele samfunnet og samtidig bidra til rettferdig fordeling av ressursene. En fullstendig versjon av retningslinjene finnes på departementets hjemmeside:

www.regjeringen.no/nb/dep/fkd/dok/lover_regler.html?id=277042

Regjeringen la frem sin strategi for marin sektor 14. mai 2009. Strategien viser veien videre for områder som er viktige for framtidig utvikling av marin sektor. Disse områdene er:

- En økt satsing på miljø, klima og bærekraft
- Større vekt på sjømat for framtidens forbrukere
- Gode rammevilkår for næringsutvikling
- Satsing på forskning for en kunnskapsbasert næring

I regjeringens strategi for marin sektor ble det varslet følgende tiltak for fiskeforedlingsindustrien: Regjeringen vil gjennomføre en innovasjonsanalyse av verdikjeden flåte, industri, marked og forbruker med sikte på å fremme tiltak som kan bidra til å øke lønnsomheten i industriledet. Innovasjon Norge antas å være en viktig aktør i innovasjonssystemet til fiskeforedlingsindustrien, og vil bli invitert til å sitte i en referansegruppe. Det er også viktig at Innovasjon Norge setter av ressurser til å svare på intervjuer og ellers bistå utreder i den grad dette blir aktuelt.

Innovasjon Norge skal bidra til å følge opp regjeringens strategier og langsiktige mål for fiskeri- og kystpolitikken. Vi vil i det følgende omtale viktige mål og strategier under Fiskeri- og kystdepartementets ansvarsområde, hvor vi ser Innovasjon Norges kompetanse og virkemiddelbruk som et viktig element for oppfølging av tiltak og målsettinger.

Den norske hvitfiskindustrien har over lang tid slitt med lav lønnsomhet og det er behov for tiltak som kan bidra til å snu denne utviklingen. Det er viktig å stimulere til mer stabil og forutsigbar inntjening gjennom styrket produkt- og markedsorientering. I tillegg til satsingen som er skissert i regjeringens ferskfiskstrategi, vil det være behov for å følge opp initiativer i konvensjonell sektor som kan bidra til større produkt- og markedsorientering for å styrke lønnsomheten.

Fiskeri- og kystdepartementet vil i 2010 også vurdere tiltak som kan bidra til å øke omsetningen av sjømat ut i fra et ernærings-, reiselivs- og verdiskapingsperspektiv. Viktige satsingsområder vil være bedret kvalitet i hele verdikjeden og økt produktmangfold. Både hjemme og ute etterspør forbrukeren produkter med spesielle kvaliteter, for eksempel økologiske produkter, miljømerkede produkter, matspesialiteter eller produkter med en bestemt geografisk tilhørighet. Det er en målsetting å legge til rette for at næringen kan hente ut det verdiskapingspotensial som ligger i en slik markedstilpasset produksjon. Et viktig område er økologisk produksjon,

og vi viser til at regjeringen i tildelingsrunden av nye laksekonsesjoner som ble gjennomført i 2009, øremerket fem av konsesjonene til dette formålet.

Fiskeri- og kystdepartementet har i 2009 lagt fram en egen strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring. Strategien vil være førende for myndighetenes arbeid for å sikre miljømessig bærekraft i den norske havbruksnæringen.

Det nasjonale e-sporingsprosjektet, EUs krav om fangstsertifikater ved import av sjømat og innføringen av nye merkekrav på fersk fisk omsatt i butikk i Norge medfører at arbeidet med sporbarhet blir viktig også i 2010.

Det er et mål for Fiskeri- og kystdepartementet å legge til rette for at Norge som kyststat skal ha en velfungerende infrastruktur som gir sjøtransporten konkurransekraft og samtidig forebygger ulykker og forurensning, jf. Prop. 1 S (2009-2010). Teknologisk utvikling som bedrer beredskapen og håndteringen av akutt forurensning, samt økt sjøsikkerhet er viktig i denne sammenheng.

I Fiskeri- og kystdepartementets strategi for kystbasert reiseliv er det en målsetting å fremme samarbeidet mellom marin sektor og reiselivsnæringen. Som et ledd i dette har vi blant annet bidratt med midler til Stiftelsen Norsk Matkultur for å gjennomføre et kokkekursprosjekt i Nord-Norge. Hensikten med pilotprosjektet er å styrke kompetansen om lokal mat, matkultur og råstoffer til kokker i hele serveringssnæringen. Vi ber Innovasjon Norge om å se sine virkemidler på reiselivs- og matområdet, i sammenheng med tiltakene i strategi for kystbasert reiseliv.

På generelt grunnlag ber vi om at Innovasjon Norge utviser forsiktighet med bevilgninger som kan forsterke overkapasitet i flåte, industri og akvakultur. Vi vil også påpeke at tiltak rettet mot fiskeri- og havbruksnæringen ikke må komme i konflikt med internasjonalt regelverk for statsstøtte.

4.2 Finansuro

Store deler av fiskeindustrien har erfart lav lønnsomhet over mange år. Gjennom Marint verdiskapingsprogram adresseres den langsiktige utfordringen med å skape en mer stabil og jevn lønnsomhet for disse bedriftene. Utfordringene deler av industrien står overfor ble spesielt tydelige i 2009, jf finansuro. Regjeringen vedtok en rekke tiltak, både generelle og spesifikt retta mot fiskerisektoren for å dempe de negative virkningene av finansuroen i 2009. Fiskeri- og kystdepartementet legger til grunn at de ordningene som ble etablert i 2009 vil bidra til å sikre en mest mulig normal gjennomføring av torskefisket i 2010. Departementet har derfor ikke foreslått nye tiltak over budsjettet til Innovasjon Norge for 2010. Utfordringen fremover blir å i større grad bidra til at disse bedriftene kan nyttiggjøre seg virkemidler som bygger opp under et strategisk og langsiktig markedsarbeid, hvor målsettingen er økt og mer stabil lønnsomhet.

4.3 Målgrupper

Regjeringens Handlingsplan for mer entreprenørskap blant kvinner kom i 2008. Planen har som mål at andelen kvinner blant nye entreprenører skal være minst 40 pst innen 2013. Departementet ber Innovasjon Norge prioritere kvinner som målgruppe, og arbeide for en vesentlig økning i kvinneandelen innenfor aktuelle programmer og tjenester.

I 2008 utarbeidet virkemiddelaktørene måltall for andelen kvinner i ulike programmer og tjenester. Arbeidet ble fulgt opp i 2009, og det bes om at dette videreføres i dialog med departementene i 2010.

Virkemiddelapparatet bes på egnet måte å arbeide for å øke kvinneandelen i styrever og ledelse for virksomheter som mottar støtte.

4.4 Samarbeid for næringsutvikling

Samarbeid og felles målforståelse i virkemiddelapparatet må videreutvikles for å styrke effekten av virkemiddelbruken. Vi viser til beskrivelsen av samhandling i de fiskeripolitiske retningslinjer. Vi ser et godt samarbeid mellom Innovasjon Norge og andre virkemiddelaktører, herunder fylkeskommunene som avgjørende for å realisere det langsiktige verdiskapingspotensialet i de marine næringene.

Vi ser et slikt samarbeid som viktig både for å kunne nå flere marine bedrifter og også for å få en mer optimal virkemiddelbruk. Et godt samarbeid vil også være viktig med sikte på å få en sterkere forankring av kunnskapsutvikling og markeds kunnskap i bedriftene. Vi vil særlig vektlegge samarbeidet med Norges forskningsråd, Eksportutvalget for fisk og Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond.

5. NÆRMERE OM BEVILGNINGEN OVER FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTETS BUDSJETT

5.1 Marint verdiskapingsprogram

Hovedmålet for Marint verdiskapingsprogram er økt lønnsomhet og verdiskaping i sjømatnæringen gjennom økt markedsorientering. Bevilgningen til dette programmet i 2010 er totalt 75 mill. kroner. Innovasjon Norge gis med dette i oppdrag å forvalte 65 mill. kroner av bevilgningen til Marint verdiskapingsprogram.

Vi viser til programbeskrivelsen for Marint verdiskapingsprogram utarbeidet av Innovasjon Norge, som beskriver rasjonale, mål og tiltaksområdene. Programmets aktiviteter er organisert i bedriftsnettverk mot marked, kompetanseprogram, traineeprogram, felles internasjonaliseringstiltak, utviklingstiltak og innsats rettet mot områder med omstillingsbehov (Kystnæringer mot marked).

Econ Pöyry og NOFIMA evaluerte Marint verdiskapingsprogram i 2009. Gjennomgangen viser at bedriftene i all hovedsak er tilfreds med oppfølgingen fra Innovasjon Norge, og at de mener deltagelsen i programmet bidrar til økt kompetanse og lønnsomhet. Programmet benyttes av mange små og mellomstore bedrifter lokalisert i hele landet. Vurderingen tyder på de positive effektene av programmet ikke ville funnet sted uten støtte. Vi vil også fremheve evalueringens vektlegging av at Innovasjon Norge i all hovedsak gjør en god jobb med å drifte og kontinuerlig forbedre programmet.

Evalueringen foreslår visse justeringer av programmet. Vi ber Innovasjon Norge følge opp dette i samråd med oss. I denne oppfølgingen ser vi det som viktig at Innovasjon Norge også vurderer kvaliteten og kostnadene ved de enkelte delprogram med hensyn til betydningen de har for helheten i programmet. Det betyr at kostnadene for de enkelte delprogram ikke alene bør være avgjørende for justeringene som foreslås. Departementet vil ta initiativ til en nærmere dialog om videre utvikling av Marint verdiskapingsprogram og oppfølging av evalueringen.

ECON og NOFIMA påpekte at havbruksnæringen i stor grad synes å nyttiggjøre seg programmet, mens dette i mindre grad var tilfelle med hvitfisknæringen. I lys av de problemene vi har sett i hvitfisknæringen gjennom de siste årene, og de særskilte problemene i 2009 ser departementet Marint verdiskapingsprogram som et viktig tiltak for å bidra til en økt langsiktig lønnsomhet innen denne sektoren. Vi ber derfor Innovasjon Norge om å tilrettelegge for konkrete tiltak for bedrifter innen konvensjonell sektor så vel som hvitfisknæringen generelt.

Innovasjon Norge arbeider med å utarbeide en plan for bedriftsrettede prosjekter for internasjonal markedstilpasning av fersk fisk. Vi er positive til dette arbeidet, og ser prosjektet som et viktig tiltak for oppfølging av regjeringens ferskfiskstrategi: Sats ferskt! Vi ber om en presentasjon av arbeidet, kostnader og oppslutningen fra næringen, fortrinnsvis i første kvartal av 2010.

Målet med delprogrammet Kystnæringer mot marked er å skape varig lønnsom aktivitet i sårbare kystområder. Denne delen av programmet går inn i sin avsluttende fase i 2010. Vi ber om at Innovasjon Norge tar initiativ til en oppsummering av erfaringene fra arbeidet og anbefalinger om videre innsats. Vi ser det som ønskelig at forslaget til en slik prosess beskrives på vårens kontaktmøte.

En målsetting med Marint verdiskapingsprogram er å fremme en sjømatnæring som øker verdiskapingen og tar opp i seg forskningsresultater og nye ideer. Nå som programmet har virket i fire år, ser vi det som viktig at Innovasjon Norge konkret vurderer, i tett samarbeid med Norges forskningsråd mulighetene for samarbeid om prosjekter rettet mot aktuelle marine bedrifter og nettverk. En slik tettere kontakt vil

også være i tråd med evalueringens anbefaling. Vi ber om en rapportering på dette på vårmøtet 2010.

5.2 Kommunene som førstelinjetjeneste i småskala næringsutvikling og entreprenørskap

I samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet og Landbruks- og matdepartementet viderefører Fiskeri- og kystdepartementet bevilgningen til det nasjonale prosjektet: Kommunene som førstelinje for småskala næringsutvikling og entreprenørskap. For 2010 har Fiskeri- og kystdepartementet satt av 1 mill. kroner til prosjektet over kap 2415, post 75.

Satsingen skal særlig ha fokus på marin- og landbruksbasert næringsutvikling, samt næringsutvikling i distriktene. Gjennom å forbedre en kundenær førstelinjetjeneste, vil flere kommuner kunne gi et mer helhetlig tilbud til entreprenører enn det som gjøres i dag. På lang sikt skal dette medvirke til å øke tilveksten, sysselsettingen og verdiskapingen i kommunene, med utgangspunkt i lokale fortrinn.

De regionale partnerskapene, fylkeskommunene, fylkesmannen, Innovasjon Norge og KS skal i samarbeid med kommunene avklare den videre innretningen av arbeidet i sine fylker. Fylkeskommunen har en særlig viktig rolle i å legge til rette for et godt samarbeid med de involverte partene regionalt.

Det forutsettes at det er god kontakt mellom Innovasjon Norge som operatør av satsingen og de berørte departementene, slik at resultatene og erfaringene fra satsingen kan brukes i departementenes løpende arbeid på området. I tillegg skal det rapporteres fra prosjektet i Innovasjon Norges hel- og halvårsrapporter.

Første fase av arbeidet blir avsluttet i 2010. Med utgangspunkt i en evaluering/rapport om effekter og erfaringer, vil departementene ta stilling til en eventuell videreføring av prosjektet etter 2010.

5.3 Regelverk for tildeling av støtte

I henhold til § 8 i Reglement for økonomistyring i staten og kap. 6 i Bestemmelser om økonomistyring i staten, utarbeidet Fiskeri- og kystdepartementet i 2009 et eget regelverk for Innovasjon Norges forvaltning av garantifullmaktene og likviditetslånordningen til fiskerinæringen. Regelverket er oversendt Innovasjon Norge. Fiskeri- og kystdepartementets vil vurdere behovet for å utarbeide tilsvarende regelverk for Marint verdiskapingsprogram. Vi vil komme tilbake til dette i en egen henvendelse.

6. RAPPORTERING

I mål- og resultatstyringssystemet for Innovasjon Norge angis det hvordan Innovasjon Norge skal rapportere på ulike ordninger til departementene. I tilhørende rapporteringskalender¹ angis når ulike typer rapporter forventes oversendt. Vi viser til dette som retningsgivende for rapporteringen til Fiskeri- og kystdepartementet.

All rapportering skal skje elektronisk til postmottak FKD: postmottak@fkd.dep.no.

6.1 Særskilte oppgaver i henhold til oppdragsbrev fra FKD for 2010

Særskilte oppgaver	Tidsfrist
Kystnæringer mot marked – erfaringer og veien videre	Vårens kontaktmøte
Fersk torsk – presentasjon av arbeidet og oppslutningen fra næringen	Første kvartal 2010

Følgende kontaktmøter er berammet for 2010:

	Dato	Tidspunkt
Vårmøte	Tirsdag 13. april	09.00-12.00
Høstmøte	Onsdag 17. november	09.00-12.00

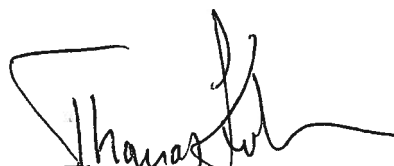
Det legges opp til at statsråden leder vårmøtet og departementsråden leder høstmøtet. Fiskeri- og kystdepartementet kommer tilbake til dagsorden for møtene.

7. ØKONOMIFORVALTNINGEN - FELLESKRAV

I samsvar med Bevilgningsregelverket § 10 tas det forbehold om adgang for departementet og Riksrevisjonen, jf lov om Riksrevisjonen 12, til å iverksette kontroll med at tilskuddet benyttes etter forutsetningene. Det tas også forbehold om adgang til å foreta ekstern evaluering.

Med hilsen

Raymond Jenssen
avdelingsdirektør

Thomas Kjøbro
avdelingsdirektør

Kopi (se vedlagte kopiadressater)

¹ En fullstendig oversikt over Innovasjon Norges rapportering til departementene er gitt i oppdragsbrevet fra Nærings- og handelsdepartementet.

Kopi til:

Riksrevisjonen (elektronisk)

Kommunal- og regionaldepartementet

Nærings- og handelsdepartementet

Landbruks- og matdepartementet

Kunnskapsdepartementet

Norges forskningsråd

Fiskeridirektoratet

Kystverkets hovedkontor

Vestlandsrådet

Landsdelsutvalget

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond

Ekspertutvalget for fisk